

Рівненський державний
гуманітарний університет

Студентський дайджест

Збірник наукових матеріалів
здобувачів вищої освіти

№ 10
2024

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет

Студентський дайджест

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 10

Рівне, 2024

Студентський дайджест : збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти.
Випуск 10. Рівне : РДГУ, 2024. 110 с.

Головний редактор:

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, в.о.ректора, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Виконавчий редактор:

Корчакова Наталія Вікторівна – доктор психологічних наук, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної колегії:

Павелків Віталій Романович – доктор психологічних наук, професор кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії, декан психолого-природничого факультету Рівненського державного гуманітарного університету.

Безлюдна Валентина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Юрчук Олена Сергіївна - здобувач ступеня PhD кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету за спеціальністю 053 «Психологія»..

*Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ
(протокол №12 від 5 грудня 2024 р.)*

5. Збаровська Л.М. Розвиток творчих здібностей учнів та їх життєвих компетенцій засобами сучасних технологій: Методичний посібник: Нетішин, 2020. 62 с.
6. Карпенко Н. А. Психологія творчості: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 156 с.
7. Малихіна О.Є. Основні підходи до визначення структури літературних здібностей у загальній та віковій психології. *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи*, 2012. Вип. 39. С. 103-110.
8. Мудрак М.А., Коваль О.Є., Ярошук М.В. Розвиток здібностей до літературної творчості у старшокласників. *Журнал «Наукові інновації та передові технології»*, 2023. №13(27). С. 977-989.
9. Петрович О.Б. Особливості розвитку літературної обдарованості старшокласників. *Освіта та розвиток обдарованої особистості*, 2014. № 4. С. 28-31.
10. Тименко В. До проблеми розвитку літературної творчості старшокласників у процесі вивчення української літератури. URL: https://lib.iitta.gov.ua/9440/1/Стаття%20_Тименко%20В.М._.pdf (дата звернення: 05.05.2024).

УДК 316.62:316.4-057.874

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА КОМУНІКАТИВНУ ПОВЕДІНКУ СТАРШОКУРСНИКІВ

Сабат Єлизавета, здобувач ОС «бакалавр»

спеціальності 053 «Психологія» (Практична психологія), 4 курс, РДГУ

Науковий керівник: Кулакова Л.М., кандидат психологічних наук, доцент

Постановка проблеми. Соціальні мережі займають важливе місце в житті молоді, особливо серед старшокурсників, які активно користуються ними для спілкування, отримання інформації та розваг. Проте, стрімке зростання використання соціальних платформ викликає занепокоєння щодо змін у комунікативній поведінці молоді. Інтернет-простір, зокрема соціальні мережі, стали новим середовищем для спілкування, де фізичний контакт замінюється цифровим, що може впливати на розвиток навичок міжособистісного спілкування, емоційної інтелігенції та культури комунікації в цілому. Вивчення впливу соціальних мереж на комунікативну поведінку старшокурсників є актуальним, оскільки вони знаходяться на етапі переходу до дорослого життя, коли формуються професійні та соціальні навички. Проблема полягає у визначенні, як саме соціальні мережі впливають на комунікативні особливості молодих людей, та які наслідки це може мати для їхнього особистісного і професійного розвитку.

Метою цього дослідження є аналіз впливу соціальних мереж на комунікативну поведінку старшокурсників.

Виклад основного матеріалу дослідження. Соціальні мережі, як невід’ємна частина сучасного інформаційного простору, істотно впливають на всі принципи життя молоді, включаючи їхню комунікативну поведінку. Особливо помітним цей вплив є серед старшокурсників, які знаходяться на порозі дорослого життя та професійного розвитку. Ця соціальна група використовує соціальні мережі не лише для розваг, а й для навчання, підтримання зв'язків із друзями та знайомими, отримання інформації та формування власного іміджу. З одного боку, соціальні мережі сприяють покращенню комунікативних навичок завдяки широким можливостям для спілкування, обміну інформацією та взаємодії з іншими користувачами. З іншого боку, виникає питання про те, як саме зміни в комунікативній поведінці впливають на соціалізацію, емоційний розвиток та психологічний стан молоді [1, с. 23].

Віртуальні платформи дозволяють здійснювати комунікацію через текстові повідомлення, аудіо- та відеозв'язок, що, з одного боку, розширює можливості спілкування, а з іншого – може призводити до втрати навичок живого спілкування. Молодь все частіше обирає саме онлайн-спілкування, оскільки воно забезпечує швидкий обмін інформацією,

відсутність обмежень у просторі та часі, а також можливість контролювати власний образ та формувати певну соціальну ідентичність. Водночас, таке спілкування часто характеризується поверховістю, відсутністю глибоких емоційних контактів та схильністю до маніпуляцій зображенням себе, що може впливати на формування комунікативних навичок і готовність до реального міжособистісного контакту.

Проблемою у період розвитку сучасних технологій є залежність від соціальних платформ, яка може призводити до зниження концентрації, продуктивності навчальної діяльності та формування фрагментованих знань. Віртуальні комунікації часто спрощують сприйняття інформації, роблячи акцент на візуальних образах та коротких повідомленнях, що впливає на здатність до критичного мислення та аналітичного підходу. Старшокурсники, які активно користуються соціальними мережами, можуть відчувати труднощі з довготривалим зосередженням уваги на одній темі, що негативно відображається на навчальному процесі та якості здобутих знань. Велика кількість часу, проведеного в соціальних мережах, може знижувати мотивацію до живого спілкування та участі в реальних соціальних заходах, що впливає на розвиток соціальних навичок та готовність до інтеракцій у професійному середовищі.

Соціальні мережі створюють умови для появи нового типу комунікативної поведінки, який характеризується високою швидкістю реакції, гнучкістю та адаптивністю. Молодь звикає швидко реагувати на повідомлення, коментарі та події в соціальних мережах, що може сприяти розвитку оперативних навичок обміну інформацією. Однак, такий підхід до комунікації може також призводити до зниження здатності до глибокого осмислення інформації та формування висновків, оскільки основна увага приділяється швидкому обміну повідомленнями, а не їхньому аналізу. Відсутність безпосереднього контакту з співрозмовником унеможливорює вивчення невербальних сигналів, що є важливою складовою комунікативної поведінки. Це може сприяти розвитку навичок дистанційного спілкування, але також створює ризики для формування повноцінних міжособистісних відносин у реальному житті [2, с. 27].

Віртуальні платформи створюють середовище, де часто стираються межі між приватним та публічним життям, а також змінюються стандарти етикету та поведінки. Соціальні мережі дозволяють легко поширювати особисту інформацію, що може призводити до втрати приватності та формування хибних уявлень про реальність. Молодь активно демонструє своє життя через публікації, фотографії та відео, що створює певний тиск щодо необхідності відповідати очікуванням аудиторії. Це може впливати на самооцінку та впевненість у собі, а також на формування комунікативної стратегії, орієнтованої на здобуття схвалення та підтримки з боку соціального оточення.

Віртуальне спілкування часто супроводжується відсутністю глибоких емоційних контактів, що може ускладнювати розвиток здатності до емпатії, розуміння емоцій та почуттів інших людей. У форматі віртуального спілкування акцент зміщується на раціональний обмін інформацією, тоді як емоційна складова може залишатися в тіні. Це може впливати на формування міжособистісних відносин та готовність до сприйняття різних точок зору, що є головними принципами професійного та особистого розвитку старшокурсників. Молодь, яка активно використовує соціальні мережі, може мати труднощі з вираженням власних емоцій у реальних ситуаціях, що може впливати на якість комунікативної взаємодії у професійній та особистій сферах [5, с. 54].

В реальному житті вплив соціальних мереж на комунікативну поведінку старшокурсників можна спостерігати на прикладі різних ситуацій, що відбуваються в університетському середовищі. Старшокурсники активно створюють групи в месенджерах та соціальних мережах, таких як Telegram або Facebook, де обмінюються навчальними матеріалами, обговорюють завдання та координують спільні проекти. Воно дозволяє швидко поширювати інформацію та спілкуватися з одногрупниками без потреби в особистих зустрічах. Наприклад, у студентських групах часто організовують опитування щодо дати та часу здачі групових проектів, обговорюють підходи до написання наукових робіт або домовляються про розподіл завдань під час підготовки до іспитів [3, с. 85].

Досить часто старшокурсники використовують платформи, такі як Instagram або TikTok, для демонстрації свого життя, досягнень та соціальних подій. Це створює певний тиск, оскільки молодь може відчувати необхідність відповідати певним стандартам, які формуються під впливом соціальних мереж. Наприклад, публікація фотографій з відвідування популярних місць або участі у заходах часто стає способом самовираження та здобуття соціального схвалення.

Окрім цього, важливим прикладом є вплив соціальних мереж на формування професійних зв'язків серед старшокурсників. Платформи, такі як LinkedIn, дозволяють молоді не лише підтримувати контакт із викладачами та однокурсниками, а й будувати професійну мережу, яка може бути корисною у майбутньому. Наприклад, старшокурсники часто використовують LinkedIn для пошуку стажувань, відгуків на вакансії та отримання рекомендацій від знайомих у професійних колах. Це сприяє розвитку навичок ділової комунікації та адаптації до вимог ринку праці. Проте, варто зазначити, що спілкування у професійних соціальних мережах іноді набуває формального характеру, що може обмежувати можливості для вираження власної індивідуальності та розвитку глибоких особистісних відносин [4, с. 180].

Можна навести приклад використання соціальних мереж для організації соціальних заходів та подій, що впливає на комунікативну поведінку старшокурсників. Наприклад, багато студентів використовують соціальні платформи для організації зустрічей, вечірок або благодійних заходів. Це дозволяє швидко зібрати велику кількість учасників, домовитися про деталі події та забезпечити координацію. Однак, у таких випадках спілкування часто зводиться до коротких повідомлень, що стосуються організаційних моментів, а не до глибоких особистісних контактів. Це може призводити до зменшення кількості реальних взаємодій та обмеження можливостей для розвитку навичок комунікації в умовах безпосереднього контакту.

Висновки. Під час вивчення впливу соціальних мереж на комунікативну поведінку старшокурсників, варто відзначити, що цей процес є складним і суперечливим. З одного боку, соціальні платформи створюють нові можливості для спілкування, отримання інформації та розвитку соціальних зв'язків. З іншого боку, активне використання віртуальних комунікацій може призводити до негативних наслідків, таких як зниження якості міжособистісного спілкування, поверховість емоційних контактів та залежність від віртуального простору. Важливою задачею дослідників є вивчення цих процесів та пошук шляхів для гармонійного поєднання нових технологій з традиційними формами комунікації, що сприятиме розвитку всебічно розвиненої особистості, готової до викликів сучасного світу. Розуміння впливу соціальних мереж на комунікативну поведінку старшокурсників є важливими для формування нових підходів до навчання, розвитку соціальних навичок та підготовки молоді до майбутньої професійної діяльності. Соціальні мережі продовжують відігравати важливу роль у житті молоді, тому їхній вплив на комунікативну поведінку потребує глибокого аналізу та обговорення у період сучасних соціальних та культурних змін.

Список використаних джерел

1. Богдан М. С., Горецька О. В. Психологічні особливості спілкування залежних від соціальних мереж. *Психологія і соціологія: проблеми практичного застосування*. 2019. № 14. С. 25-29.
2. Глущенко С. Д. Соціально-психологічні особливості Інтернет-адикційної поведінки особистості. Молодь: освіта, наука, духовність: тези доповідей. Частина I. Київ : Університет «Україна», 2018. С. 25-28.
3. Гнатюк Р. Соціальні мережі: співвідношення позитиву і негативу? *Науковий огляд*. 2019. № 2. С. 84-87.
4. Данько Ю. А. Проблеми на шляху спілкування у старшому шкільному віці. *Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки*. 2012. С. 179-184.

5. Іванов В. М., Литовченко І. В. Діти в Інтернеті: сучасна статистика життя у віртуальному світі. Київ : Видавничий будинок «Аванпост-Прим», 2020. 54 с.

УДК [316.614.5:316.48]:316.47

СІМЕЙНІ КОНФЛІКТИ ЯК СКЛАДОВА МІЖОСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ПОДРУЖНИХ ПАР

Сапронова Катерина, здобувач ОС «магістр»

спеціальність 053 «Психологія», І курс, РДГУ

Науковий керівник: Назарець Л.М., кандидат психологічних наук, доцент

Постановка проблеми. Сімейні конфлікти є однією з найпоширеніших і водночас найскладніших проблем у взаємодії подружніх пар. Вони можуть мати як конструктивний, так і деструктивний вплив на подружні стосунки. Важливість дослідження сімейних конфліктів як складової міжособистісної взаємодії подружніх пар зумовлена необхідністю розробки ефективних стратегій для гармонізації подружніх стосунків.

Мета дослідження: теоретично дослідити вплив сімейних конфліктів на міжособистісну взаємодію подружніх пар.

Виклад основного матеріалу дослідження. Стосунки є невід'ємною частиною нашого існування в суспільстві. Історичний розвиток міжособистісних відносин пройшов довгий та складний шлях, змінюючись під впливом соціально-економічних умов, релігії, політики та культури. Ключовими віхами цього розвитку є еволюція форм соціальних, родинних, романтичних та професійних взаємин.

Сучасне суспільство ХХІ століття характеризується індивідуалізацією, рівністю цінностей, партнерськими підходами та акцентом на особистісному розвитку. Різноманітність форм співжиття, таких як цивільні партнерства, одностатеві шлюби та шлюбні контракти, надає можливість індивідам обирати формат побудови стосунків, що найбільше відповідає їхнім потребам.

Теми гендерної рівності та прав ЛГБТ+ стають актуальними у суспільному дискурсі, сприяючи поступовому прийняттю різноманітних форм сімейних відносин. Інноваційні технології, соціальні мережі, платформи для знайомств та інтернет, трансформують способи знайомства й комунікації, тим самим відкриваючи можливості для підтримки відносин на відстані та розширення соціального і романтичного кола.

Сучасні стосунки характеризуються гнучкістю, орієнтацією на індивідуальні цілі, взаємною підтримкою та повагою до особистісних меж, що підкреслює їх адаптивність до викликів і потреб сучасного світу.

Кожна сім'я – це унікальний світ зі своїми правилами, традиціями та стосунками. Протягом перших двох років спільного життя формується стиль пари – спосіб організації їхньої взаємодії, розподіл ролей і обов'язків. Головне завдання пари в цей період – знайти зручний для обох стиль життя та забезпечити комфорт для обох.

Спостереження психологів свідчать, що поняття «конфлікт у сім'ї» викликає переважно негативне ставлення. Це пов'язано з когнітивними та емоційними аспектами сімейних стосунків, а також із вкоріненими стереотипами, такими як:

- конфлікт небезпечний, оскільки може зруйнувати стосунки;
- конфлікт шкідливий, оскільки створює образ «сварливої» людини;
- конфлікт болісний, оскільки нагадує про минулі сварки в сім'ї.

Проте, якщо правильно розуміти природу та шляхи вирішення конфлікту, тоді він може бути початком глибших і більш гармонійних відносин. Конфлікт часто є сигналом про накопичене незадоволення або напругу, яка вимагає змін, тому, важливо сприймати його як можливість для вдосконалення.

ЗМІСТ

Частина 1. ТЕОРЕТИКО-ЕМПІРИЧНИЙ КОНТЕНТ МОЛОДІЖНИХ ПОШУКІВ	
Аладько Тетяна Психологічні чинники професійного вигорання медичних працівників під час війни	3
Бондар Альона Психологічні особливості переходу військовослужбовців від умов бойових дій до цивільного життя	6
Бондар Альона Особливості надання психологічної допомоги демобілізованим військовослужбовцям	8
Боярчук Мар'яна Прагнення до краси та привабливості у контексті психологічного супроводу	10
Василюк Марія Особливості емоційного розвитку дошкільників в умовах війни	12
Верстляр Ярослава Психологічні особливості управлінської діяльності менеджера	15
Горшковська Лілія Проблема об'єктивності в оцінці претендентів на посаду у процесі кадрового відбору	18
Гуцуляк Ангеліна Особливості сприймання казок дітьми старшого шкільного віку	19
Данильченко Олександр Психологічні особливості впливу інтернет-технологій на студентську молодь	23
Дем'янюк Любов Психологічні особливості стресостійкості особистості у період військового стану	26
Карпова Жанна Психологія роботи з сім'ями в складних життєвих обставинах	28
Катеринчук Дарія Теоретичні аспекти проблеми розвитку емоційного інтелекту в підлітковому віці	30
Ковальчук Олена Психологічні чинники депресії у підлітковому віці	32
Косяк Тетяна Ігрові технології в регуляції емоційних станів дітей ігрові технології в регуляції емоційних станів дітей в умовах воєнного часу	35
Кравцова Світлана Психологічна корекція тривожно-депресивних станів дорослих середнього віку засобами емоційно-образної терапії	38
Кравчук Ірина Психологічні детермінанти агресії: ретроспективний аналіз	40
Любчик Олександра Роль державних та громадських ініціатив у підтримці ментального здоров'я ВПО після окупації	44
Луцак Ольга Роль ігрової діяльності в розвитку дітей молодшого дошкільного віку	47
Малафей Вікторія Когнітивно-поведінкова терапія як ефективний метод роботи з кризовими станами клієнтів	50
Малютіна Олександра Формування соціальної компетентності дітей старшого дошкільного віку засобами казки	52
Мельник Людмила Роль психологічної підтримки у коригуванні впливу чинників,	54

що впливають на професійне самовизначення осіб юнацького віку	
Мельничук Оксана, Піонтковська Діана Психологічні особливості впливу інтернет-технологій на студентську молодь	56
Оздемір Оксана Емоційний інтелект як складова професійного становлення студентів-філологів	59
Омелич Григорій Формування фінансової грамотності дітей дошкільного віку: педагогічні можливості дидактичної гри	62
Пантелеймонова Наталія, Широких Анастасія Особливості симптомів ПТСР та специфіка його діагностики у військовослужбовців	65
Пермінова Наталія Психологічні чинники управління персоналом в умовах воєнного стану	68
Помаранський Валентин Дослідження психологічної готовності до бойових дій у добровольців сил територіальної оборони Збройних сил України	71
Рабош Наталія Особливості педагогічних конфліктів : шляхи вирішення	74
Рожко Олена Розвиток літературних здібностей у підлітковому та юнацькому віці	77
Сабат Єлизавета Вплив соціальних мереж на комунікативну поведінку старшокурників	79
Сапронова Катерина Сімейні конфлікти як складова міжособистісної взаємодії подружніх пар	82
Супрунюк Олена Розвиток емоційного інтелекту у дітей молодшого шкільного віку арт-терапевтичними технологіями	84
Хома Людмила Стан медіаосвіти українського юнацтва у період війни	87
Яницька Ольга Фактори ризику ПТСР у військовослужбовців в умовах бойових дій, шляхи їх виявлення та запобігання	89
Яскевець Тетяна Теоретико-методологічні дослідження соціального інтелекту особистості	92
Частина 2. ЛІТЕРАТУРНИЙ КРЕАТИВ: «СТУДЕНТСЬКИЙ ДАРУНОК УКРАЇНСЬКИМ ДІТЯМ» (авторські казки)	
Лазарчук Яна З Україною в серці	95
Власюк Вікторія Птах світла	96
Галюк Світлана Разом непереможні!	97
Дубич Ольга Хосмко та чарівний метелик	98
Жмура Світлана Як ведмідь допоміг зайчику який заблукав	99
Ковальчук Соломія Слідуй світлу в своєму серці	100
Левчук Андрій Лисичка та чарівна квітка	101
Максимчук Маргарита Дикий вогонь	101
Михасик Ольга Казка про білочку Марисю та її страх	102

Шелест Марія Казка про мишеня та велике бажання	103
Частина 3 МАТЕРІАЛИ КОНКУРСУ СТУДЕНТСЬКИХ РОБІТ «ПОЯСНИ ДИТИНІ ПРО ГОЛОДОМОР»	
Правник Ярослав, Мельничук Софія, Кучер Максим, Демчук Анна Вони просто чекали нашої смерті	105
Галаган Крістіна Хліб, що став пам'яттю: Історія про Голодомор для дітей	107

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

СТУДЕНТСЬКИЙ ДАЙДЖЕСТ

Збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 10

Упорядники:

проф. Павелків Р. В., проф. Корчакова Н. В.

Підписано до друку 05.12.2024 р.

Формат 60х84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний. Ум.
друк. арк. 13,4. Наклад 300

ТОВ «Центр учбової літератури»
вул. Лаврська, 20 м. Київ

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2458 від 30.03.2006 р.